СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЙОРДАН ЙОВКОВ“

гр. Тутракан, област Силистра, ул. „П. Р. Славейков“ 15
Тел./факс 0866/630 37, e-mail: info-1900701@edu.mon.bg, http://souyovkov.com/

Утвърждавам:
Директор: ……
/Анка Атанасова/

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА НАСИЛИЕТО И ТОРМОЗА В УЧИЛИЩЕ УЧЕБНА 2026/2027 ГОДИНА

Програмата е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол № 1/ 30.09.2023г.) и е утвърден със Заповед № 143/ 01.10.2026 г. на директора на училището

СРЕДНО УЧИЛИЩЕ „ЙОРДАН ЙОВКОВ“

гр. Тутракан, област Силистра, ул. „П. Р. Славейков“ 15
Тел./факс 0866/630 37, e-mail: info-1900701@edu.mon.bg, http://souyovkov.com/

Настоящата програма е разработена в съответствие с Механизъм за противодействие на училищния тормоз между децата и учениците в училище, Алгоритъм за прилагане на Механизма и приложенията към него, утвърдени със Заповед № РД 09-1871/18.12.2015 г. на министъра на образованието и науката и е насочена към намаляване на риска от възникване на училищен тормоз между учениците в СУ „Йордан Йовков“ и противодействие на училищния тормоз между учениците в случай на възникване.

Проблемът с агресията и насилието в училище не е нов за нашето общество, от години неговите мащаби се увеличават и съответно се разработват и предприемат различни по своя характер превантивни мерки и действия. Резултати при справянето с насилието могат да се постигнат само чрез обединяване на усилията на всички участници в училищния живот
/учители, ученици, родители и непедагогически персонал/, институциите, ангажирани с проблемите на децата и чрез съдействието на обществеността в лицето на граждани, медии, културни институти, както и чрез разработване и внедряване на адекватни на проблема политики.

Отговорността за преодоляването на агресивните прояви на учениците и ориентирането им към конструктивно и социално желателно поведение е приоритет и отговорност на всички, работещи в гимназията. Разнообразни са дейностите, чрез които се реализира стремежа за установяване на една висока общо училищна култура на социално компетентно поведение. Това става чрез активна възпитателна работа на класните ръководители в часовете на класа, чрез модели на позитивно взаимодействие и личен пример от учителите в учебните часове, чрез интензивна извънкласна дейност под формата на клубове по интереси, взаимодействие с други институции, посещения на различни форуми, културни и обществени мероприятия.

Осмислянето на свободното време на учениците и формирането на чувство на принадлежност и гордост към училището, в което учат е важна стъпка към моделиране на поведение в противовес на агресивното. Успоредно с това активното сътрудничество на родителите и привличането им като партньори е изключително важен фактор за преодоляване на агресивни прояви.

Въвеждането на програма за противодействие на тормоза се налага от разбирането, че реален напредък в справяне с насилието може да бъде постигнат само в резултат на прилагането на последователна и целенасочена политика, която се споделя и следва от цялата училищна общност и се подкрепя от всички отговорни институции. Подобна политика е необходимо да включва мерки и дейности за превенция и намеса, както и разписани механизми и отговорности за действие в ситуации на насилие.

Въз основа на досегашната практика в СУ „Йордан Йовков“, гр.Тутракан, провежданите диагностични дейности и направените оценки и изводи от доклади и анализи на Координационния съвет за противодействие на училищния тормоз и за работа с деца в риск, в училището се разработи следния комплекс от мерки за противодействие на училищния тормоз:

Задължение на всеки учител и служител в училище:

1. Да се намеси, за да прекрати ситуация на тормоз, на която е станал свидетел;
2. Да бъде наблюдателен и да следи груповата динамика в паралелките;

3. Да наблюдава взаимодействията и взаимоотношенията между децата и учениците в училище по време на междучасията и неформалните ситуации, в които те общуват.

Мерки за намаляване на риска от възникване на училищен тормоз между учениците в СУ „Йордан Йовков“

1. Защита и отстояване на човешките права и проява на толерантност към различията;
2. Дейности в часовете на класа и в извънкласни форми за информиране относно същността и видовете тормоз, както и за формиране у учениците на умения за справяне с него, предлагане на стратегии за превенция и преодоляването на възникнал такъв;
3. Дейности с родителите – информиране, консултиране, оказване на съдействие- групово и индивидуално;
4. Текуща оценка на взаимоотношенията в ученическата общност;
5. Включване в обучения за повишаване на квалификацията на педагогическите специалисти в областта на справяне с училищния тормоз.

Начини за противодействие на училищния тормоз между учениците

1. Създаване на Координационен съвет, който да отговаря за планиране, проследяване и координиране на усилията за справяне с тормоза;
2. Дейности на ниво класна стая: Съгласно План за часа на класа и според компетенциите на педагогическия съветник и другите педагогически специалисти в училище. Целта е да се създаде пространство, в което се говори открито за тормоза и се работи за формирането у децата на нагласи и социални умения, недопускащи насилие като например емпатия, толерантност и уважение към различията, решаване на конфликти и др.;
3. Дейности на ниво училище: Съгласно Годишния план на Координационния съвет и съгласно Годишния план за дейността на училището. Подобряване на системата от дежурства; осигуряване на партньорства с външни на училището служби, организации и специалисти;
4. Дейности с родителско участие: включване на родителите в училищни инициативи и мероприятия.

I. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА:

1. Приемане и осъзнаване на проблема с насилието и тормоза в училище;
2. Създаване и утвърждаване на ясна ценностна система в училище, която не допуска прояви на насилие и тормоз;
3. Включване на всички ученици в изграждането на подобна система.

II. ОСНОВНИ ПРИНЦИПИ НА ПРОГРАМАТА

1. Зачитане и уважение на личността на ученика;
2. Осигуряване на условия за пълноценно общуване, социална адаптация и интеграция, грижа и отговорност за собствения живот и личностно израстване;
3. Формиране на чувствителност към различията и нагласи за толерантно отношение и приемане на различията;
4. Запознаване с модели на конструктивно поведение при конфликт; формиране на умения за противопоставяне в конфликтна ситуация при общуване;
5. Гарантиране на право на ученика да изразява свободно собствените си възгледи по всички въпроси, отнасящи се до него;
6. Насърчаване редовното присъствие в училище и намаляване процента на учениците, напуснали училище.

III. ЗАДАЧИ НА ПРОГРАМАТА

1. Намаляване на проявите на тормоз и насилие между учениците;
2. Повишаване осведомеността на учениците и техните родители относно проблема насилие и стимулиране на активното им участие в противодействие на явлението.

IV. ДЕЙНОСТИ

1. На ниво училище			
№	**Дейности**	**Срок**	**Отговорник**
1.	Запознаване на педагогическия и непедагогическия персонал с Механизма за противодействие на училищния тормоз	м. септември 2026 г.	ЗДУД, членове на коорд. съвет
2.	Сформиране на училищен координационен съвет със заповед на директора	до 15.09. 2026 г.	директор
3.	Оценка на тормоза и насилието в училище в началото на учебната година	м. октомври 2026 г.	Психолог
4.	Изготвяне на табла и др. информационни материали, свързани с темата	м. ноември 2026 г.	Психолог, УУС
5.	Отбелязване на деня на розовата фланелка	последната сряда на м. февруари 2027 г.	УУС, Психолог, Класни р-ли, пом. на учителя, соц. работници
6.	Консултиране на ученици жертви на насилие	постоянен	Психолог
8.	Включване на ученици склони към насилие и тормоз в извънкласни дейности	постоянен	Класни р-ли, Психолог
2. Дейности на ниво клас			
1.	Обсъждане на теми, свързани с тормоз и насилие	постоянен, ЧК	Класни р-ли УС на паралелката
2.	Актуализиране на системата от правила за справяне с тормоза и насилието – при необходимост	м. януари 2026 г.	Класни р-ли, Психолог
3.	Изготвяне на табла, презентации, постери	втори учебен срок	Класни р-ли, УУС, учители
Дейности с участие на родители			
1.	Включване на родителите в заседания на Координационния съвет за противодействие на училищния тормоз и за работа с деца в риск	при необходимост	ЗДУД, Класни р-ли, Психолог
2.	Консултиране на родители	постоянен	Психолог
3.	Участие на родители при изготвяне на програми за работа с ученици извършили акт на насилие и тези, които са били жертва на насилие	при необходимост	Коорд. съвет Класни р-ли

V. ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Училищната програма за превенция на насилието и тормоза в СУ „Йордан Йовков“, гр. Тутракан, за учебната 2026/2027 година представлява основа за реализиране на последователна, целенасочена и устойчива политика за създаване на сигурна, спокойна и подкрепяща училищна среда. Реализирането на заложените в програмата дейности има за цел не само своевременното разпознаване и предотвратяване на проявите на агресия, насилие и тормоз, но и формирането на умения у учениците за конструктивно общуване, управление на емоциите, разрешаване на конфликти и уважение към личността и различията на другите.

Постигането на поставените цели изисква активното и отговорно участие на всички членове на училищната общност – ръководство, педагогически и непедагогически специалисти, ученици и родители. Особено значение има доброто взаимодействие между класните ръководители, психолога, Координационния съвет за противодействие на училищния тормоз и за работа с деца в риск, родителите и при необходимост – с компетентните външни институции и специалисти.

Програмата предвижда превантивни и интервенционни дейности, които се реализират както на ниво училище и клас, така и чрез индивидуална работа с ученици и родители. Чрез системно наблюдение, оценка на взаимоотношенията в ученическата общност, консултиране, информационни и обучителни инициативи и своевременна реакция при възникване на рискови ситуации се създават условия за ограничаване на факторите, водещи до агресивно поведение и тормоз.

Изпълнението и ефективността на програмата се проследяват чрез текущо наблюдение, анализ на възникналите ситуации, обратна връзка от ученици, родители и педагогически специалисти и периодична оценка на предприетите мерки. При необходимост дейностите могат да бъдат актуализирани и допълвани в съответствие с конкретните потребности на учениците и промените в училищната среда.

Училището се стреми да утвърждава атмосфера на уважение, доверие, толерантност и взаимопомощ, в която всеки ученик да се чувства приет, защитен и подкрепен. Превенцията на насилието и тормоза се разглежда като постоянен процес, който изисква последователност, ангажираност и споделена отговорност от цялата училищна общност.